

Bevezetés

A kitozán (Chit) a kitin deacetilezésével állítható elő. Széles körben használt biopolimer, amelyet az elmúlt években jelentős tudományos érdeklődés övezett a fizikai és elektrokémiai kutatások terén [1,2]. A kitozánt rákfélék páncéljából, rovarokból és a gombák sejtfalából nyerik ki ezért környezetbarát, költséghatékony és nem mérgező alapanyag. A kitozán korrózióvédő tulajdonsága az amino- és hidroxilcsoportok jelenlétének köszönhető [3]. A kitozánt sikeresen alkalmazzák ideiglenes bevonatként több fém (cink, réz, alumínium) felületen. A kitozán korrózióvédő tulajdonságai nagyban javíthatóak különböző szerves/ szervesetlen vegyületek hozzáadásával. A fenolftalein (Phph) [4,5,6] az egyik leggyakoribb sav-bázis indikátor mely bázikus közegben mutatkozik meg, az oldat pH-ja szintelen 8,2 alatt és intenzív lila 10 felett. Kutatásunk célja a kitozán bevonatok fejlesztése fenolftaleinnel, valamint a bevonatok élettartamának növelése. Munkánk során különböző koncentrációjú fenolftaleinnel impregnált kitozán bevonatokat hoztunk létre, mártásos eljárással és ezek tulajdonságait vizsgáltuk elektrokémiai szempontból.

Kísérleti rész

Kitozán (bal) valamint fenolftaleinnel impregnált kitozán (jobb) réteg cink hordozón

Felhasznált anyagok:

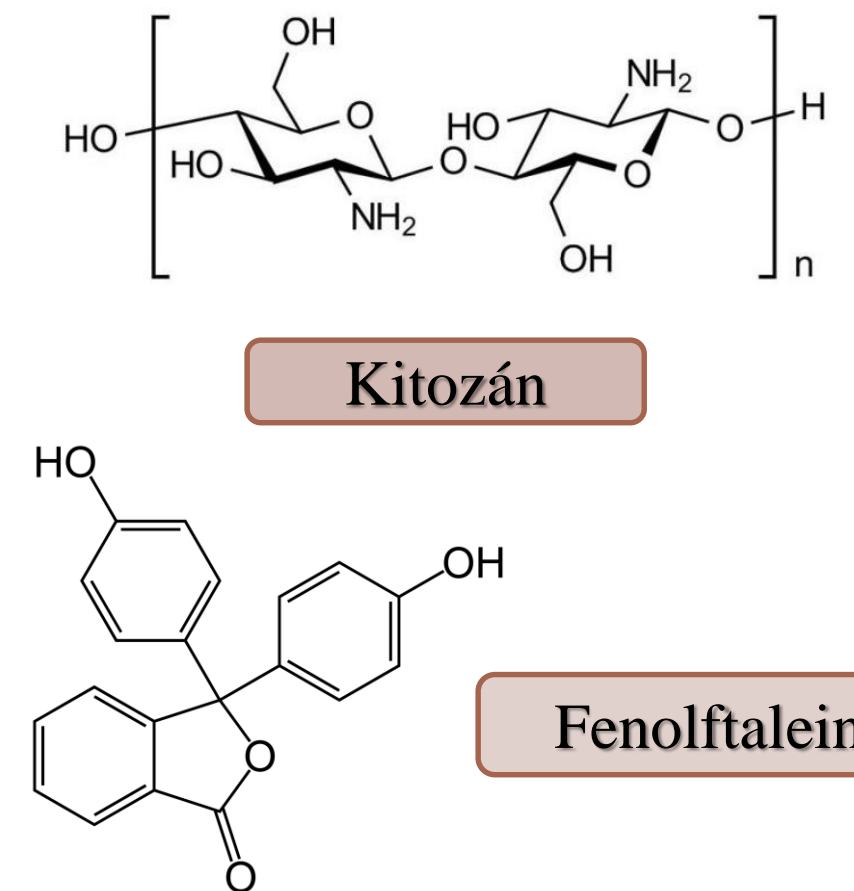
- Közepes molekulatömegű kitozán
- Fenolftalein
- 99,8% -os ecetsav

A minták előkészítése:

- A cink lemezeket különböző durvaságú csiszoló papírral csiszoltuk majd ultrahangoztuk desztillált vízben, végül pedig 0,1N HCl és izopropanollal megtisztítottuk
- Kitozán oldat elkészítése 1 tömegszázalék 1%-os ecetsav oldatban (25°C)
- A fenolftalein diszpergálása különböző koncentrációban (10^{-2} , 10^{-3} , 10^{-4} g/ml) a kitozán oldatban
- A bevonatok elkészítése mártásos eljárással 5cm/perc húzási sebességgel

A minták jellemzése:

- Az elkészült rétegek felületének nedvesíthetőségét peremszög mérésel tanulmányoztuk, ülő csepp módszerrel.
- Az elektrokémiai méréseket három elektródos cellában végeztük, PARSTAT-2273 potenciostáttal, „dry- wet” ciklusokban.

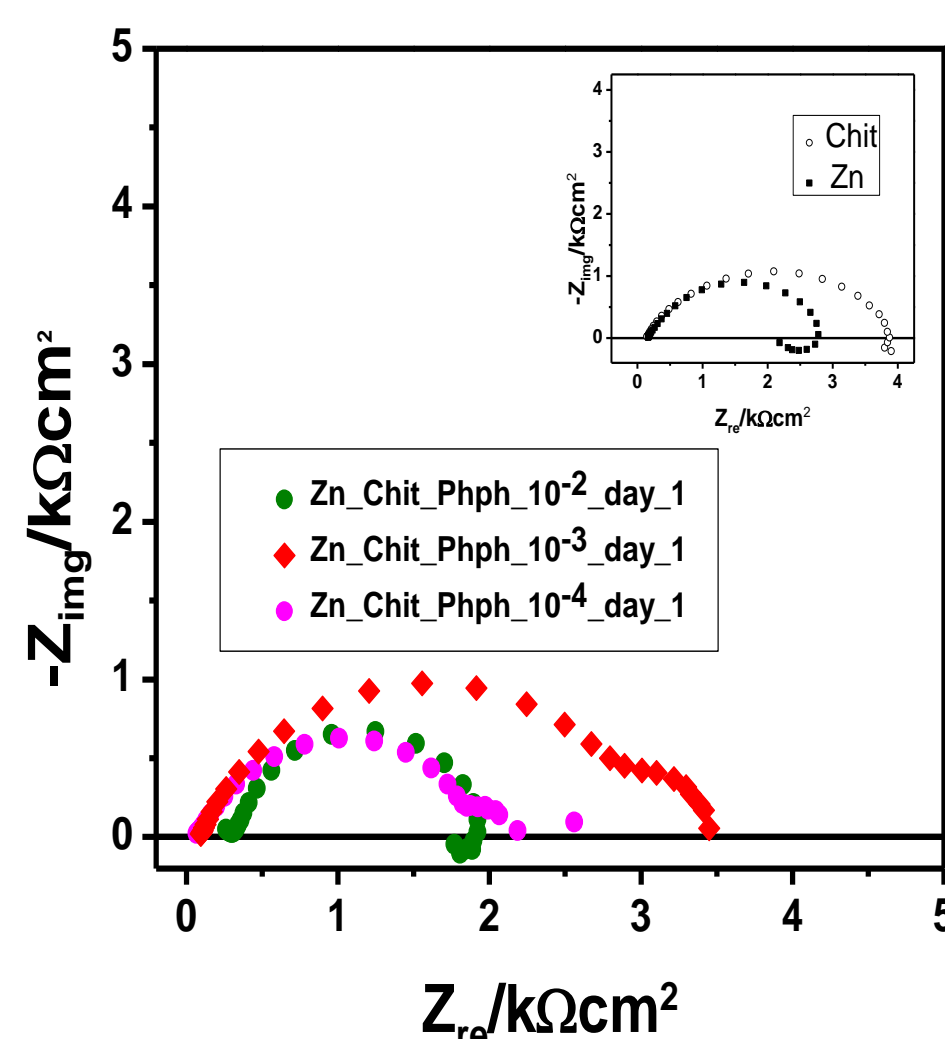
Kísérleti eredmények

Peremszög mérések- ülő csepp módszerrel

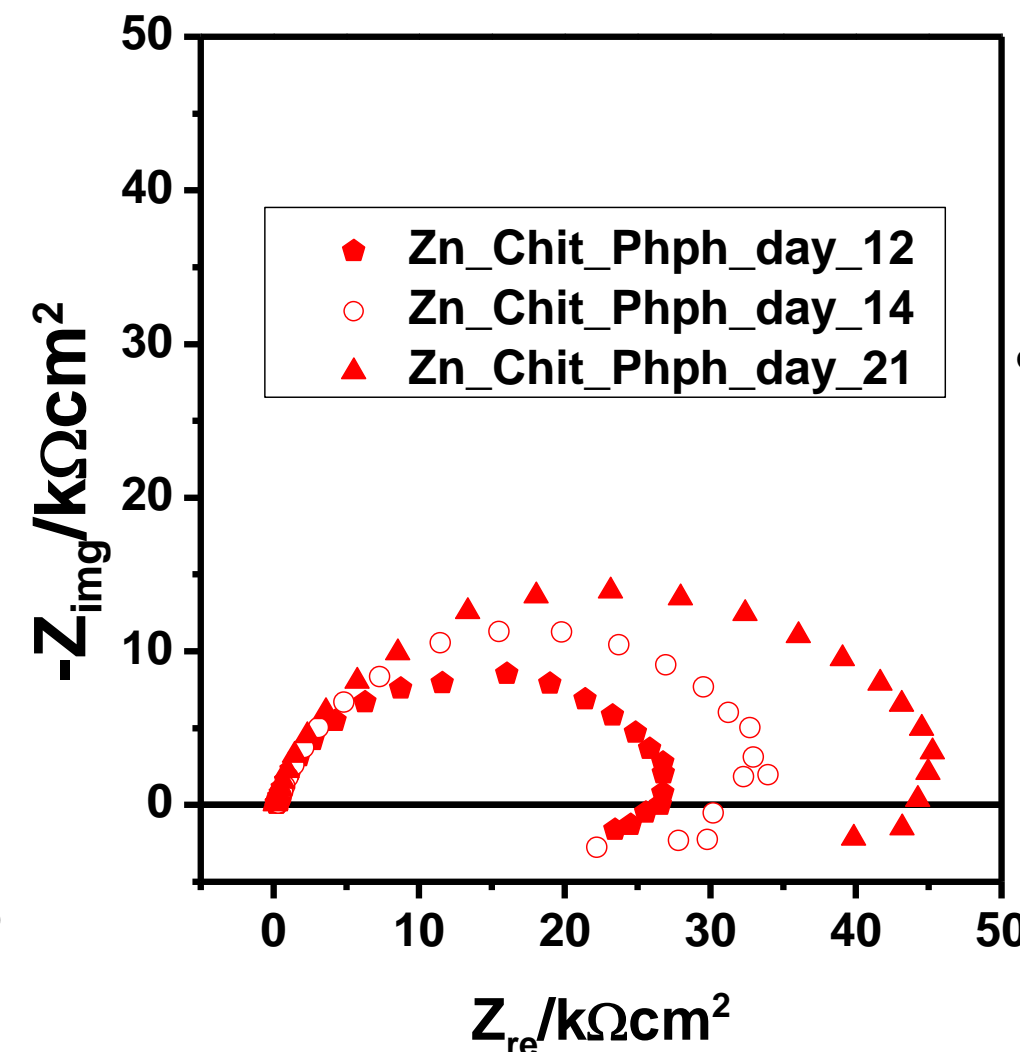
Idő	Peremszög		Chit	Chit_Phph_10 ⁻³
	Chit	Chit_Phph_10 ⁻³		
Kezdeti	65°	78°		
5.perc	57°	71°		
10.perc	53°	66°		
15.perc	47°	60°		
20.perc	40°	55°		

1. táblázat: A Chit illetve a Chit_Phph_10⁻³ bevonatok peremszögének értékei időben vizsgálva

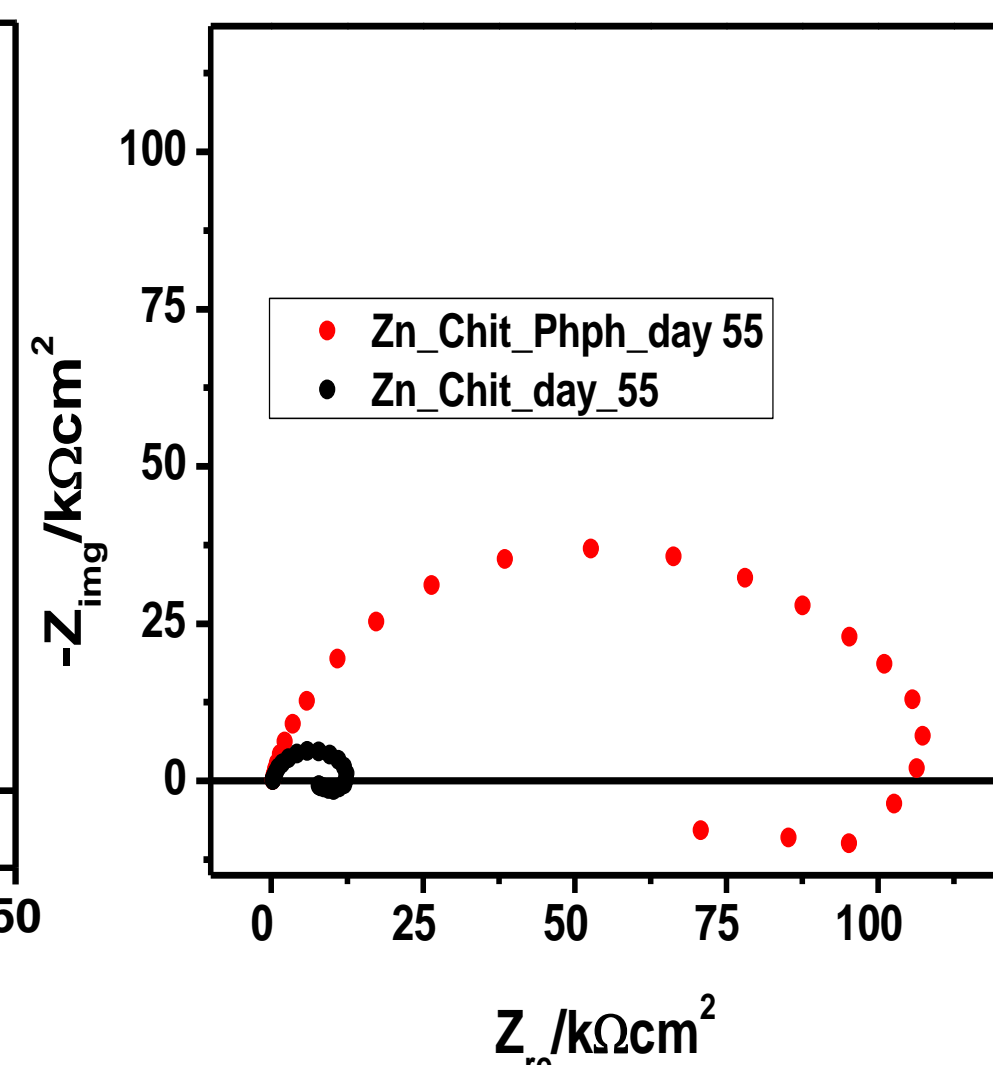
Elektrokémiai mérések

1. ábra: Különböző koncentrációjú fenolftaleinnel impregnált kitozán bevonatok Nyquist impedancia görbéi az első napon. Mérési körülmények: 0,2 g/L Na₂SO₄ oldat, pH=7.

2. ábra: Fenolftaleinnel impregnált kitozán bevonatok Nyquist impedancia görbéi az optimális koncentráció tartományban (10⁻³ g/ml) különböző mérési napokon. Mérési körülmények: 0,2 g/L Na₂SO₄ oldat, pH=7.

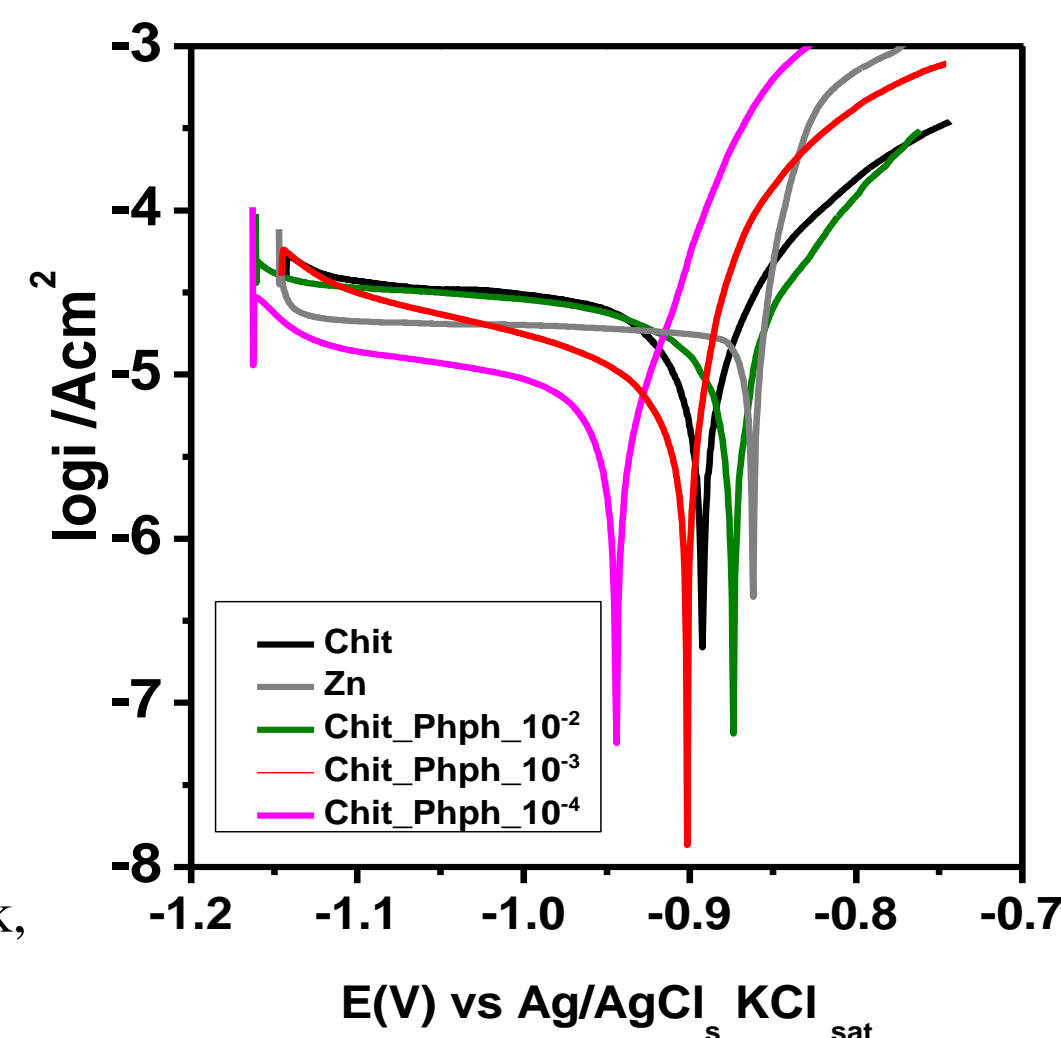

3. ábra: Kitozán illetve Chit_Phph bevonat Nyquist impedancia görbéi az optimális koncentráció tartományban (10⁻³ g/ml) az 55. napon. Mérési körülmények: 0,2 g/L Na₂SO₄ oldat, pH=7.

Minta	E _{corr} V vs. RE	i _{corr} µAcm ⁻²	b _a V/dec	IE (%)
Zn üres	-0.861	19.18	0.025	-
Chit	-0.878	16.23	0.054	15.38
Chit_Phph_10 ⁻²	-0.871	11.12	0.060	42.02
Chit_Phph_10 ⁻³	-0.915	6.99	0.043	63.56
Chit_Phph_10 ⁻⁴	-0.943	9.22	0.067	51.93

2.táblázat: A korróziós folyamatot kísérő kinetikai paraméterek (E_{corr}

- korróziós potenciál, i_{corr} - korróziós áramsűrűség, b_a - Tafel együttható, IE- inhibíciós hatás) összesítése cink, chit illetve fenolftaleinnel impregnált kitozán bevonatok esetében.

4.ábra: Cink, Chit valamint különböző koncentrációjú fenolftaleinnel impregnált kitozán bevonatok polarizációs görbéi az első napon. Mérési körülmények: 0,2 g/L Na₂SO₄ oldat, pH=7.

Következtetések

- Munkánk során sikeresen előállítottunk kitozán alapú korrózióvédő bevonatokat amelyben a fenolftalein kiváló korrózió inhibitorként szerepelt.
- Optimalizáltuk a fenolftalein koncentrációját a bevonatokban a minél jobb korrózióvédő hatás elérése miatt. A táblázatból kiderül, hogy a 10⁻³ g/ml koncentráció esetén az i_{corr} - korróziós áramsűrűség egy nagyságrenddel csökken.
- A kutatás 55 napon át vizsgálta a rétegek tulajdonságait elektrokémiai szempontból „dry- wet” ciklusokban, az impedancia Z_{re} értéke ötszörösére nőtt ez idő alatt.
- A nedvesíthetőségi peremszög mérések azt bizonyítják, hogy a fenolftaleinnek köszönhetően a rétegek kevésbé hidrofilek a sima kitozánhoz képest.

Hivatkozások

[1] F. Szöke et al./ International Journal of Biological Macromolecules 142 (2020) 423–431

[2] F. Szöke et al./ Carbohydrate Polymers Volume 215 (2019) 63-72

[3] M.L. Li et al./ Journal of Applied Polymer Science 131 (17) (2014), pp. 1-7

[4] I. Sousa et al./ Macromolecular Materials and Engineering 305 (2020) 1900662

[5] B. Ulgut et al./ Progress in Organic Coatings 122 (2018) 72-78

[6] J. Chalitangkoon et al./ Carbohydrate Polymers 223 (2019) 115049